

W serii artykułów pokazujemy najnowsze osiągnięcia architektoniczne Rafała Barycza i Pawła Saramowicza, Laureatów Nagród Buildera „Budowlana Firma Roku” oraz „Osobowość Branży”. Prace Barycza i Saramowicza są wyrazem zdecydowanej wizji kształtu współczesnej polskiej architektury, która w ich rozumieniu musi być awangardowa i hipernowoczesna, a przy tym odrębna, nie naśladowcza, lecz czerpiąca z własnej historii i tradycji. Dlatego zawsze przyciągają wielką uwagę publiczności.

WILLA W 2 PAWILONACH

z cyklu: BARYCZ & SARAMOWICZ.
Najnowsze dzieła architektoniczne

dr arch. Rafał Barycz
dr arch. Paweł Saramowicz

Tę okazałą rezydencję mieszkalną Biuro Architektoniczne Barycza i Saramowicza zbudowało w Mielcu na Podkarpaciu. Jest to spokojna, suburbialna okolica, w znacznym stopniu zalesiona, z licznymi urokliwymi zagajnikami, głównie brzozowymi. Pamiętamy historyczne znaczenie Mielca, który u schyłku II Rzeczypospolitej stał się jądrem Centralnego Okręgu Przemysłowego, co tak barwnie opisał w „Sztafecie” Melchior Wańkowicz.¹ Z tamtych pięknych czasów pozostało w Mielcu całkiem sporo wartościowej modernistycznej architektury, zatem zwrócenie się ku tradycji modernizmu wydawało się w tym kontekście działaniem zupełnie oczywistym.²

SZTAFETA

Innowacyjność willi polega na wystylizowaniu jej w formie dwóch równoległych pawilonów, połączonych przewiązką, z których każdemu przypisano odrębną funkcję. Tworzą one nową jakość relacji przestrzennych w domu jednorodzinnym.

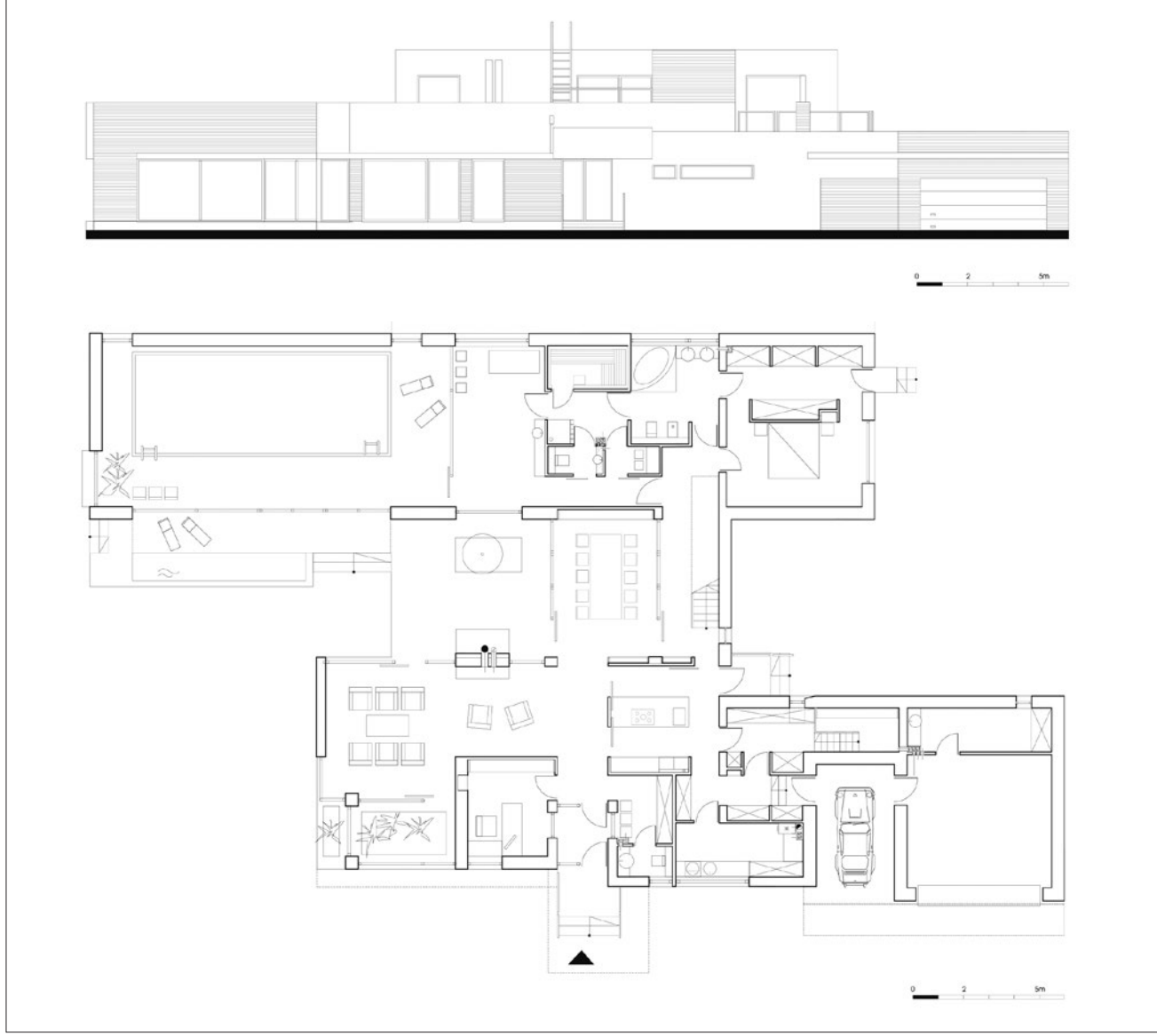
Prostota elementów zestawionych w abstrakcyjną formę geometryczną oraz kontrast płaszczyzn szkła ze spokojnym porządkiem kamiennych ścian wyznaczają estetyczny charakter budynku. Lekkie, obszerne i dynamiczne tafle szkła budują przeciwwagę dla ciężkich, okazałych kamiennych ścian. To rodzaj flirtu mas, architektonicznego ważenia ciężarów materiałowych. Kamień wyraża związek z ziemią i dialoguje z ulotnością szkła.³ Okładzina kamienna przybiera tu skrajnie rustykalną formę, albowiem mur układany jest w formie kamienia łamanego warstwowo (plytowanego), z kamieniołomu w Komborni. Jest odpajany ze złożeń zgodnie z ułożeniem warstw skalnych. Dwie powierzchnie są w przybliżeniu równoległe i płaskie, zaś krawędzie licowe są ogólnie prostoliniowe.⁴

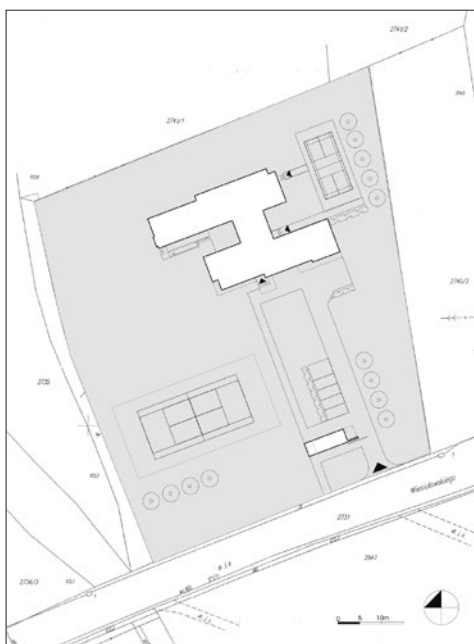

2 PAWILONY

Poświęćmy teraz kilka słów analizie programu użytkowego i powiązań funkcjonalnych w domu mieszkalnym, albowiem są one tu złożone. W parterowej, frontowej części willi ulokowano jednoprzestrzenną strefę pobytu dziennego. Tworzy ją linearna sekwencja salonu z wydzielonym aneksem kominkowym, jadalną i otwartą kuchnią, z której przechodzi się do spiżarni, a dalej schodzi się do niewielkiej piwniczki na wino. Dzięki nakładającym się ekranom szkła zewnętrzna przestrzeń swobodnie przenika do wnętrza. Efekt ten potęguje sposób formowania brył budynku w kształcie podwójnego pawilonu, powodując, że przestrzeń zewnętrzna z wewnętrzną mieszają się, wytwarzając nowe interesujące jakości dla mieszkańców. Z racji profesji gospodarzy wokół wejścia ulokowano gabinet z biblioteką. Pomieszczeniom dziennym towarzyszą konieczne przestrzenie gospodarczo-techniczne i zapleczone, jak garderoba na okrycia wierzchnie z ustępem części dziennej, pomieszczenie kotłowni c.o. z pralnią i suszarnią, pomieszczenie porządkowe. Dalej przechodzi się do dwustanowiskowego garażu, przy którym jest ma-

gazyn sprzętu sportowego i pomieszczenie techniczne, a z zewnątrz przylegają do niego zadaszone miejsca postojowe.

Przewiązką o szklanym dachu dojdziemy do równoległego pawilonu, który jest dwukondygnacyjny. Na jego parterze ulokowano główną strefę prywatną właścicieli, złożoną z sypialni małżeńskiej, otwartej garderoby i pokoju kąpielowego. Pomyślano tu o bezpośrednim wyjściu do ogrodu. W strefie rekreacyjnej mamy salkę fitness z szatnią, umywalnią i sauną, a dalej pływalnię. Do pływalni przylega aneks wypoczynkowy, ponadto na jej froncie nad otwartą sadzawką zaprojektowano zadaszone miejsce do wypoczynku.

Architektoniczne schody ulokowane w przewiązce prowadzą na piętro. Znajdują się tu pokoje prywatne, z których dwa, ze wspólną łazienką, są przeznaczone dla dzieci, a trzeci ma kształt autonomicznego studia mieszkalnego, pomyślanego dla gości lub jako służbówka. Ponadto umieszczono tu pomieszczenie techniczne z rekuperatorem do obsługi instalacji wentylacji mechanicznej hali basenowej. Pawilonowy układ budynku pozwolił na stworzenie właściwych relacji przestrzennych w domu rodzinnym.⁵

Jak pokazuje ten projekt, w willach i rezydencjach przy głównej bramie wjazdowej należy projektować zespoły wejściowe o oryginalnej formie przestrzennej jako pendant do zasadniczej bryły budynku, gdzie umieszcza się potrzebne tu funkcje, jak zadaszenie nad wejściem, skrzynkę pocztową i domofon, zespół przyłączeniowy prądu oraz gazu, niekiedy również wiatę.

Architektura mieszkaniowa w zasadniczym stopniu kształtuje oblicze estetyczne naszego kraju. Im więcej będzie u nas powstawać postępowych budynków mieszkalnych na odpowiednim poziomie, tym szybciej polski krajobraz zurbanizowany wyjdzie ze stanu architektonicznej barbarii, jaką jeszcze do niedawna cechowała się schyłkowa faza przestrzennego postkomunizmu.

Rafał Barycz, Paweł Saramowicz
Biuro Architektoniczne
Barycz i Saramowicz
www.barycz-saramowicz.pl

Niniejsza publikacja jest fragmentem monografii Rafała Barycza pt. „Współczesna willa w Polsce”, która w 2017 roku ukaże się w Bibliotece „Buildera”.

O AUTORACH:

Dr Rafał Barycz i dr Paweł Saramowicz są jednymi z najwybitniejszych polskich architektów. Wychodząc z tradycji polskiej i weneckiej szkoły architektonicznej, w 1991 roku założyli w Krakowie Biuro Architektoniczne Barycz i Saramowicz. Są autorami kilkudziesięciu innowacyjnych budynków z segmentu architektury użyteczności publicznej, mieszkaniowej wielorodzinnej, willowej i rezydencjalnej, edukacji, sportu i rekreacji, przemysłu i handlu, jak również wnętrz. Zostali uhonorowani licznymi nagrodami architektonicznymi. Twórczości Barycza i Saramowicza poświęconych jest kilkadziesiąt publikacji w literaturze fachowej. W 2002 roku Barycz i Saramowicz byli współtwórcami Wydziału Architektury i Sztuk Pięknych Krakowskiej Akademii Andrzeja Frycza Modrzewskiego, gdzie prowadzą mistrzowską klasę projektową. Ceniąc wychowawcy młodzieży architektonicznej, są promotorami wielu prac dyplomowych. Rafał Barycz jest m.in. członkiem Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej Miasta Krakowa oraz Kapituły Konkursu dla Młodych Architektów miesięcznika „Builder”. Ogłosili kilkadziesiąt publikacji w kraju i za granicą, poświęconych zagadnieniom nowoczesnego projektowania architektonicznego. [Red.]

PRZYPISY

- [1] Wańkowicz Melchior, „Sztafeta. Książka o polskim pochodzie gospodarczym”, Wydawnictwo Prószyński i S-ka, Warszawa 2012.
- [2] Por. Skrzypczak Jerzy, „Zakłady Lotnicze w Mielcu. U źródeł sukcesu”, Muzeum Regionalne w Mielcu, Mielec 2008, s. 33-36; Klusek Jerzy, „Centralny Okręg Przemysłowy w gospodarce i obronności II Rzeczypospolitej”, Wydawnictwo Oświata, Warszawa 1992, s. 20-25.
- [3] Por. Barycz Rafał, Saramowicz Paweł, „Współczesna willa w Polsce według Barycza i Saramowicza”, cz. V [w:] „Builder”, nr 6 (215)/2015, s. 18.
- [4] Barycz Rafał, „Kamień w pracy architektonicznej Barycza i Saramowicza” [w:] „Nowy Kamieniarz”, nr 1 (72)/2014, s. 80.
- [5] Barycz Rafał, Saramowicz Paweł, „Willi w dwóch pawilonach” [w:] „Domy Jednorodzinne”, nr 4/2005.